

ОБЩИНА СОПОТ

Община Сопот
Общинска администрация
Изходящ №..... С-3293
Дата:..... 18.10.2021 г.

ОБЩИНА СОПОТ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
входящ №..... 03-219
дата:..... 18.10.2021 г.

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - СОПОТ

Разпределени за
глушане от всички
комисии. Водеща за
изграждане на същообущуващ
ДОКЛАДНА ЗАПИСКА определена ТД „ОРЗ“
19.10.2021
(Дойнов)

ОТНОСНО: Приемане на Общински план за действие на Община Сопот във връзка със Стратегията на област Пловдив за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021 – 2023 г.

ФАКТИЧЕСКО ОСНОВАНИЕ/МОТИВИ: Предложеният План е разработен във връзка с изготвянето на областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите, при съобразяване на проекта на Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021 – 2030 г. Планът дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината и е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различни видове услуги и се основава на приоритетите и насоките на държавната политика в тази област.

С мерките заложени в Плана се осигурява системен интеграционен подход за местно развитие и намаляване на бедността чрез осигуряване на ромите и уязвимите групи равен достъп до образование, култура, трудова заетост и здравеопазване от една страна, и от друга укрепване на възможностите и задълбочаване на отговорностите на съответните институции.

Реализирането на общинската политика за равенство, приобщаване и участие на лицата от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, е непрекъснат процес. Необходимо е дългосрочно планиране на действията на местната власт, която съчетава държавната политика, международните и национални програми, ресурсите на общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на българските граждани от ромски произход и на гражданите в уязвимо социално положение живеещи в сходна на ромите ситуация. Интеграцията е двустранен процес. Желанието за промяна и самоосъзнаването за подкрепа на активни действия и участието на българските граждани от ромски произход е от ключово значение.

ФИНАНСОВИ И ДРУГИ СРЕДСТВА: Финансови средства от бюджета на общината за прилагането на Плана не се изискват. За прякото приложение на мерките и дейностите за равенство, приобщаване и участие на ромите, финансовите средства са

предвидени в бюджета на съответната институция, ангажирана с конкретната мярка или дейност.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ: чл.21, ал. 2 в изпълнение на правомощията по ал.1, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), при съобразяване с проекта на Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021 – 2030, както и в съответствие с проекта на Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Във връзка с горе изложеното предлагам на Общински съвет Сопот да вземе следното:

Проект

РЕШЕНИЕ:

1. Приема Общински план за действие във връзка със Стратегията на област Пловдив за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021 -2023 г., съгласно Приложение №1.
2. Възлага на Кмета на община Сопот или упълномочено от него лице да представи Плана по т. 1 в областна администрация – Пловдив, като неразделна част от областната Стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите.

Приложение:

1. Общински план за действие във връзка със стратегията на област Пловдив за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021 -2023 г.

//

ВНОСИТЕЛ:

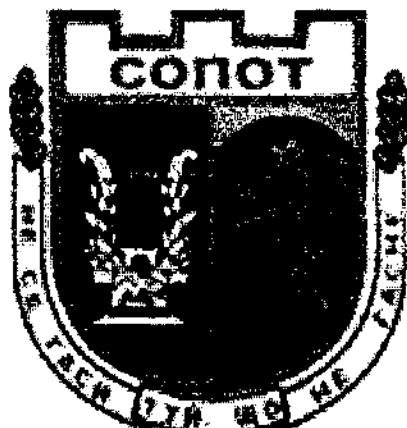
ДЕЯН ДОЙНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА СОПОТ
^

Съгласувал:
Инж. Николай Новаков
зам. кмет на община Сопот

Изготвил:
Иванка Виришапкова
Началник отдел „ХСД“

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ВЪВ
ВРЪЗКА СЪС СТРАТЕГИЯТА НА ОБЛАСТ
ПЛОВДИВ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И
УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ ЗА ПЕРИОДА
2021– 2023 г.**

ОБЩИНА „СОПОТ“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за действие на община Сопот определя и планира задачите и усилията на местната власт, неправителствени организации и общността към проблемите на маргинализираните групи в общината. В плана за действие са залегнали изискванията на нормативните актове, регламентиращи видовете услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им. Той е неразделна част от Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Пловдив и се основава на приоритетите и насоките в държавната политика за тази сфера.

Планът за действие ще се изпълнява в периода: 2021 – 2023, който период се покрива изцяло от Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2020-2030 г.“

Планът за действие е разработен като отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя и ще бъде съобразен със спецификата на община Сопот.

Цялостната му концепция е съобразена с главните стратегически цели, както на държавните политики, така и на целите на Община Сопот по отношение на маргинализираните групи, а именно:

Подобряване на стандарта и качеството на живот на уязвимите групи, преодоляване на изолацията им, активизиране на гражданското общество за прояви на толерантност, съпричастност и активно социално поведение.

Настоящият план за действие има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите, в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход и други уязвими групи, живеещи в сходна ситуация и с това да подпомогне развитието на Община Сопот.

Чрез реализацията на Плана за действие община Сопот се присъединява към европейските принципи на хуманност и солидарност, като осигурява интегриране на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

В плана за действие е заложена визията за развитието на общината като сигурно място за живот и отпих, основаващо се на местните ресурси, култура и традиции. Основен приоритет и грижа на общината са младите хора, грижите за тяхното отглеждане, възпитание, образование и професионална реализация на територията на общината, като поставя в центъра на своята грижа проблемите на ромските младежи. Акцент в плана за действие е постигането на баланс между дейностите по социалното включване и дейностите, гарантиращи устойчиво развитие на общността. Основна част заемат дейностите по интеграцията на ромското население.

Настоящият план за действие на община Сопот в подкрепа на интеграционните политики за периода 2021 – 2023 година дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт и местната общност към разрешаване на потребностите на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Изпълнението на Планът за действие е насочено към следните основни задачи:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;

- Активизиране на гражданско общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще. Планът е отворен и подлежи на допълнение и актуализиране.

В разработването на Плана за действие взеха участие служители на Община Сопот: началник отдел „Хуманитарни и социални дейности“; Директорът на Център за обществена подкрепа; Директорът на Дневен център за деца с увреждания и Дневен център за пълнолетни лица с увреждания; Секретарят на МКБПМН; Секретарят на Народно читалище „Иван Вазов – 1871“; Директорът на Къща музей „Иван Вазов“; Директорите на училищата и детските градини. В разработването се включиха други институции и партньори в лицето на Дирекция „Социално подпомагане“ – Карлово; Бюро по труда – Карлово; инспектор Детска педагогическа стая РПУ – Карлово; Членове на Български червен кръст – Сопот; представители на ромската общност; лични лекари с практика на територията на Община Сопот.

II. АКТУАЛНОСЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНАТА

По данни на НСИ към 2020 г. населението на Община Сопот е 9 098 души. Териториалната площ е 56, 003 km² представляваща 0,93 % от това на Пловдивска област. Населението на община Сопот е разпределено в 2 населени места – гр. Сопот с население 8 754 души и площ – 36,370 km² и с. Анеvo с население 1073 души и площ – 19,633 km².

1.1. Население на Община Сопот към 2021 г. по населени места и възраст

Населени места	Възрастови групи (в навършени години)				
	Общо	До 14 г.	15-29	30-64	65 +
ОБЩИНА СОПОТ	10758	1293	1442	5639	2384
1 гр. СОПОТ	9600	1145	1275	5030	2150
2 с. АНЕВО	1158	148	167	609	234

Етническа структура

1.2. Етническа структура на Община Сопот

(на доброволно отговорилите по време на пребояването) към 2011 г.

	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не отговорили
		българска	турска	ромска	Не се самоопределят	
	8791	8 377	190	187	37	928
ОБЩО:	9719					

Основен етнос в Община Сопот според самоопределите се граждани е българският – 85,24% от общия брой на населението, следван от турския – 1,93 % и ромския – 1,10%. Значително по-малка е групата на тези, които не се самоопределят и по-голяма е групата на отказалите да отговорят.

По неофициални данни и наблюдаване на различни индикатори към отделни публични институции (Дирекция Бюро по труда, Дирекция Социално подпомагане, училища, детски градини и др. на територията на общината) ромското население в общината заема минимална част от общия брой на населението в Община Сопот.

В Община Сопот, както и в България като цяло като оствър демографски проблем, се очертава продължаващия процес на застаряване на населението. Той се изразява в непрекъснато нарастващо на показателя за средната възраст на населението през последните години. За 2010 г. средната възраст на населението общо за страната е 41.9 години. Процесът на застаряване се проявява, както в селата, така и в градовете, като в селата средната възраст на населението (45.5 години) е по-висока в сравнение с тази в градовете (40.5 години).

Тенденцията на застаряване на населението се изразява и в промените на неговата основна възрастова структура - разпределение на населението по пол, във и над трудоспособна възраст.

1.3. Население под, в и над трудоспособна възраст

Година	Възрастови групи		
	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
2020	1321	5446	2331

През 2020 г. продължава процесът на демографско застаряване, изразяващ се в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението на възраст под 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече години. В същото време дялът на лицата под 15-годишна възраст също намалява - през 2010 г. са били 15.3% от населението в страната. През 2020 г. техният дял намалява на 13.2%.

На фона на застаряващото население като цяло, се очертават проблемите с ранните бракове, бедността и високата раждаемост на ромски деца, в семейства с недостатъчни възможности за отглеждане на дете и родителски практики, препятстващи социализирането на децата в по-късна възраст. Такива са: ниска или липсваща хигиенна култура, придружени от безработица и изолираност, ранното отпадане от училище, ниско образование или липса на професионална квалификация на голяма част от жителите, липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за застост, лоши битови условия. Тези места са районите с най-голям относителен дял на непълнолетни майки, деца, настанени в институции, деца, в риск от отпадане от училище. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори оказва най-силно влияние, когато семейството живее в рамките на собствената компактна малцинствена група.

Поради това общинският план наблюга на интеграционните /социални, здравни, образователни, културни и др./ мерки, като цели да ангажира съществуващите законови и управленски структури и образователните и социални структури. Община Сопот се стреми да заема активна позиция, въз основа на разбиране и с нагласа за качествен

диалог и обслужване на граждани, особено насочени към интеграцията на етническите малцинства.

III. ПРЕГЛЕД ПО ПРИОРИТЕТИ

1. Приоритет: Образование

Кратко представяне на приоритета – Населението на общината към момента наброява около 10 758 души, като броят непрекъснато се изменя поради непрекъснатото движение на хората в страната и чужбина. Съобразявайки се с многобройните предизвикателства и динамични процеси в обществото, общинската администрация отделя сериозно внимание на образователното дело в общината, защото осъзнава неговото важно значение за бъдещето.

Образователната система в Община Сопот се състои от 3 детски градини, 3 учебни заведения и Център за подкрепа на личностно развитие - Център за работа с деца.

Трите детски градини „Роза“; „Сънчево детство“ и „Приказен свят“ (с налична яслена група) се помещават в специално построени за целта сгради, на които са извършени ремонтни дейности. Материалната база в занималните е добра, организирана по дейности съобразно възрастта и възможностите на децата, като заслуга за това имат и родителите. Педагогическото взаимодействие се осъществява съгласно реализацията на държавните образователни изисквания и учебния план на всяка детска градина. Поддържани са дворните площи. Висок е % на обхванатите деца в разкритите в общината ясли и целодневни групи.

Всички учебни заведения имат регистрирани училищни настоятелства, с които реализират съвместни проекти, подпомагат работата с родителите на отпадащи деца, събират дарения за подобряване на материалната база. Към всяко училище и детска градина в изпълнение на Закона за предучилищно и училищно образование, функционират обществени съвети, които също подпомагат дейности извършвани в образователните институции.

Непрекъснато се създават по-добри предпоставки за развиване на градивни процеси между учителските колективи, общината и институциите, ангажирани с тази проблематика. Традиционните награди „Най-добър учител“ и „Най-добър ученик“, давани всяка година от Кмета на общината са поощрение за авторитетния и уважаван труд на учителя и ученика в трудното поприще на образованието. За огромно съжаление предвид създадалата се епидемична обстановка, през 2020 г. бяха връчени само грамоти за „Най-добър учител“ и „Най-добър ученик“, като празника посветен на 24 май и награждаването се проведе онлайн, но през 2021 г. бе възможно и празника се случи в реална среда. Бяха връчени наградите, както за отминалата, така и за настоящата година.

Създадени са възможности за разкриване на допълнителни педагогически услуги към детските градините и училищата по желание на родителите в обучение по групи за: народни танци, английски език, руски език, изобразително изкуство, спортна гимнастика и възпитаване в добродетели. През отминалата и текущата година обучението по групи

не се случи, тъй като бе забранено събирането на деца и ученици от различни групи и класове или градините и училища бяха затворени.

През учебната 2019/2020 година трите детски градини са били посещавани общо от 357 деца, от които 53 са от ромски произход. Голяма част от тези 53 деца са от съседната община Карлово. Общо отпаднали са 3 деца, поради преместване в други населени места.

През учебната 2020/2021 година трите детски градини са били посещавани общо от 361 деца, от които 44 са от ромски произход. Голяма част от тези 44 деца са от съседната община Карлово. Няма отпаднали деца през учебната 2020/2021 година.

Ромските деца в по-големия процент посещават детски градини, но част от родителите на тези деца не плащат таксите си редовно, поради затруднено финансово състояние. Честото отсъствие на 3- 4- годишните деца възпрепятства обучението и възпитанието им. Попаднали в подготвителните 5- и 6- годишни групи им е трудно да се организират, да се концентрира вниманието им, не се спрояват добре и тежърва овладяват елементарни хигиенни норми. Обучението и възпитанието им е много затруднено, но поради старанието на учителите им достигат задоволителна степен.

Когато и двамата родителите на деца посещаващи детското заведение са жители на община Сопот ползват облекчения при заплащането на таксите, което стимулира, всички от малцинствените групи да посещават детските градини, детските ясли и да ползват детската кухня.

Във връзка с промени в Закона за училищното и предучилищното образование предстоят промени в Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите в община Сопот - Раздел III, които ще облекчат още повече месечните такси за детските градини – не по-малко от 50% - за пълно подпомагане заплащането на таксите от родителите, сиреч освобождаване от такси и останалата част за намаляване на таксите.

В проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ – модул „Такси“ през учебната 2019/2020 година в трите детски градини са включени общо 49 деца, на които се заплащат таксите, от които 31 са от ромски произход.

През учебната 2020/2021 година в същия проект са включени 55 деца, от които 25 са от ромски произход.

Трите детски градини участват в различни Проекти, като: ПРОЕКТ BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз; ПРОЕКТ BG05M2OP001-2.010-0001 „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз. Възстановяване на средства за защитена ПКС; НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала в институциите от системата на предучилищното и училищното образование“; ПМС №46/19.03.2020 г. „Проект за предоставяне средства за подпомагане на физическото възпитание и спорт на децата в ДГ; ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ Схема „Училищен плод“, „Училищно мляко“, „Био пчелен мед“; ПРОГРАМА за подпомагане храненето с плод/зеленчук на децата от подготвителни групи; ПРОГРАМА за предоставяне равни възможности и за приобщаване на децата от уязвимите групи; НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА на БЧК; ПРОЕКТ BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“ по

процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020.

В двете детски градини има назначен персонал от ромски произход, заетата длъжност е „Огниар“.

В *Начално училище /НУ/ „Неделя Петкова“* се обучават деца от I до IV клас в общеобразователни паралелки и паралелки с разширено изучаване на изобразително изкуство, хореография. Училището има изградени традиции в патриотичното възпитание, в изграждането на културно поведение и екологична култура придобити в часовете по СИП и ЗИП: екология, краезнание, музика, хореография и др. Развитието на целодневна организация на учебния процес е в полза, както на ученици, така и на родители, и гарантира опазване живота и здравето на децата, като осигурява възможност за пълноценна подготовка на учебния материал и ефективно използване на извънучилищното време.

Таблица № 1.1. Информация за учениците, обхванати в задължителна форма на обучение през 2019/2020 учебна година в НУ „Неделя Петкова“:

ПОКАЗАТЕЛ	БРОЙ
Общ брой ученици в училище за учебната 2019/2020 година	291
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи	3
Брой отпаднали ученици от социално уязвими малцинствени групи	0
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, преминали в самостоятелна форма на обучение	0
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, възстановени от самостоятелна в дневна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.	0
Ученици от социално уязвими малцинствени групи от община Сопот	2
Брой ученици, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2019/2020 г.	291
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2019/2020 г.	24
Брой ученици, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.	0
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.	0
Брой педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда	0

Таблица № 1.2. Дани за отпаднали ученици от НУ „Неделя Петкова“ през учебната 2019/2020 г.:

Общ Брой ученици	От тях в уязвимо положение /УП/	Остават на поправителен изпит	От тях в /УП/	Остават да повтарят класа	Отпадат		
					Самостоят- елна форма на обучение	Омъже- ни	Навърши- или 16- годишна възраст
291	24	0	0	0	0	0	0

Таблица № 1.3. Информация за учениците, обхванати в задължителна форма на обучение през изминалата 2020/2021 учебна година в НУ „Неделя Петкова“:

ПОКАЗАТЕЛ	БРОЙ
Общ брой ученици в училище за учебната 2020/2021 година	285
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи	7
Брой отпаднали ученици от социално уязвими малцинствени групи	0
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, преминали в самостоятелна форма на обучение	0
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, възстановени от самостоятелна в дневна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	0
Ученици от социално уязвими малцинствени групи от община Сопот	7
Брой ученици, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2020/2021 г.	125
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2020/2021 г.	7
Брой ученици, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	0

Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	0
Брой педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда	0

Таблица № 1.4. Дани за отпаднали ученици от НУ „Неделя Петкова“ през учебната 2020/2021 г.:

Общ брой ученици	От тях в уязвимо положение /УП/	Остават на поправителен изпит	От тях /УП/	Остават да повтарят класа	Отпадат		
					Самостоят елна форма на обучение	Омъже ни	Навърш или 16- годишна възраст
285	7	0	0	0	0	0	0

В начално училище „Неделя Петкова“ няма назначен образователен медиатор. В колектива няма назначен персонал от ромски произход. През последната учебна година се наблюдава минимално намаление на общия брой на учениците, намалял е и броя на учениците в уязвимо положение.

В Средно училище /СУ/ „Иван Вазов“ се обучават ученици от I до XII клас. Постигнат е висок % на обхванати ученици подлежащи на задължително обучение до 16 годишна възраст. Училищните кабинети са модерно оборудвани и обзаведени. Училището предлага разнообразни форми задължително и свободно избираеми предмети, с които разнообразяват обучението и повишават обща култура. СУ „Иван Вазов“ е средищно училище. За пътуващите ученици до седми клас е организирано целодневно обучение и обяд. На запад от община Сопот в редица села, принадлежащи към община Карлово (Иганово, Кърнаре, Христо Даново, Столетово, Слатина и др.) липсват училища. Като средищно, СУ „Иван Вазов“ е предпочитано училище от много подрастващи и семействата им, живеещи в упоменатите населени места, включително младежи от ромски произход и/или други малцинствени групи.

Таблица № 2.1. Информация за учениците, обхванати в задължителна форма на обучение през 2019/2020 учебна година в СУ „Иван Вазов“:

ПОКАЗАТЕЛ	БРОЙ
Общ брой ученици в училище за учебната 2019/2020 година	362

<u>Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи</u>	105
<u>Брой отпаднали ученици от социално уязвими малцинствени групи</u>	54
<u>Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, преминали в самостоятелна форма на обучение</u>	3
<u>Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, възстановени от самостоятелна в дневна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.</u>	0
<u>Ученици от социално уязвими малцинствени групи от община Сопот</u>	7
<u>Брой ученици, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2019/2020 г.</u>	120
<u>Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2019/2020 г.</u>	75
<u>Брой ученици, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.</u>	9
<u>Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.</u>	2
<u>Брой педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда</u>	0

Таблица № 2.2. Дани за отпаднали ученици от СУ „Иван Вазов“ през учебната 2019/2020 г.:

Общ брой ученици	От тях в уязвимо положение /УП/	Остават на поправителен изпит	От тях /УП/	Остават да повтарят в класа	Отпадат		
					Самостоят елна форма на обучение	Омъже ни	Навърш или 16- годишна възраст
362	105	22	18	2	4	1	4

От всички отпаднали през учебна 2019/2020 година ученици в СУ „Иван Вазов“, общо 4 са от ромски произход от тях постоянно живеещи в друга община са 2 и 2 са

постоянно живеещи в община Сопот.

СУ „Иван Вазов“ участва в проект „Занимания по интереси“, в него участват 120 ученика, от тях 75 са от ромски произход и други уязвими групи. В проекта „Подкрепа за успех“ участват 187 ученика от тях 121 са от ромски произход и други уязвими групи. В персонала на училището има назначени 5 служители от ромски произход, 4 от които са хигиенисти и 0,5 образователен медиатор и 0,5 корепетитор. Медиатора е назначен по Проект „Подкрепа за успех“.

Таблица № 2.3. Информация за учениците, обхванати в задължителна форма на обучение през 2020/2021 учебна година в СУ „Иван Вазов“:

ПОКАЗАТЕЛ	БРОЙ
Общ брой ученици в училище за учебната 2020/2021 година	354
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи	74
Брой отпаднали ученици от социално уязвими малцинствени групи	4
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, преминали в самостоятелна форма на обучение	2
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, възстановени от самостоятелна в дневна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	0
Ученици от социално уязвими малцинствени групи от община Сопот	0
Брой ученици, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2020/2021 г.	130
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2020/2021 г.	82
Брой ученици, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	4
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	0
Брой педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда	0

Таблица № 2.4. Данни за отпаднали ученици от СУ „Иван Вазов“ през учебната 2020/2021 г.:

Общ брой ученици	От тях в уязвимо положение /УП/	Остават на поправителен изпит	От тях /УП/	Остават да повтарят класа	Отпадат			Навършили 16-годишна възраст
					Самостоятелна форма на обучение	Омъжени		
354	74	35	11	2	1	2		1

От всички отпаднали през учебна 2020/2021 година ученици в СУ „Иван Вазов“, общо 3 са от ромски произход от тях постоянно живеещи в друга община са 2 и 1 са постоянно живеещи в община Сопот.

СУ „Иван Вазов“ участват в ПРОЕКТ BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“, в него са взели участие 61 ученика, като сред тях има и роми.

В персонала на училището има назначен медиатора по ПРОЕКТ BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

В персонала на училището няма служители от ромски произход.

През последната учебна година в СУ „Иван Вазов“ общият брой на учениците малко е намалял, наблюдава се и значителен спад на отпадналите ученици.

Успешно се изпълнява държавният план-прием в *Професионална гимназия ПГ/ „Генерал Владимир Заимов“*. Професионалното образование е подчинено на социално-икономическото развитие на общината. В синхрон с потребностите на пазара на труда и оформените приоритети в общината учениците в гимназията през учебните години се обучаваха в следните направления: Компютърни науки; Приложна математика; Машиностроение, металообработване и металургия; Електротехника и енергетика; Хранителни технологии; Хотелиерство, ресторантърство и кетъринг и Пътувания, туризъм и свободно време. В ПГ „Ген. Владимир Заимов“ успешно се реализира дуалната форма на обучение. То се осъществява с партньорството на „ВМЗ“ ЕАД - Сопот за професия „Мехатроника“, специалност „Мехатроника“ и за професия „Техник на прецизна техника“, специалност „Измервателна и организационна техника“; „ДЕРБИ – 97П“ гр. Сопот за професия „Хлебар-сладкар“, специалност „Производство на хляб и хлебни изделия“; „ПЕТЪР И ПЕТЬР“ ЕООД, гр. Карлово за професия Хлебар-сладкар“, специалност „Производство на хляб и хлебни изделия“; „ХОУП-07“ ЕООД, гр. Баня за професия „Готвач“, специалност „Производство на културни изделия и напитки“; „АЛМОНД 2018“, гр. Сопот за професия „Готвач“, специалност „Производство на културни изделия и напитки“.

Таблица № 3.1. Информация за учениците, обхванати в задължителна форма на обучение през изминалата учебна година в ПГ „Ген. Вл. Заимов“:

ПОКАЗАТЕЛ	БРОЙ
Общ брой ученици в училище за учебната 2019/2020 година	648
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи	65
Брой отпаднали ученици от социално уязвими малцинствени групи	0
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, преминали в самостоятелна форма на обучение	3
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, възстановени от самостоятелна в дневна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.	0
Ученици от социално уязвими малцинствени групи от община Сопот	9
Брой ученици, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2019/2020 г.	298
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2019/2020 г.	45
Брой ученици, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.	31
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2019/2020 г.	6
Брой педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда	0

Таблица № 3.2. Данни за отпаднали ученици от ПГ „Ген. Вл. Заимов“ през учебната 2019/2020 г.:

Общ брой учен- ици	От тях в уязвимо положение /УП/	Остават на поправите лен изпит	От тях /УП/	Остават да повтарят в класа	Отпадат		Навършили 16-годишна възраст
					Самостоите- лна форма на обучение	Омъжени	

648	45	0	0	0	0	0	0
-----	----	---	---	---	---	---	---

Таблица № 3.3. Информация за учениците, обхванати в задължителна форма на обучение през изминалата учебна година в ПГ „Ген. Вл. Заимов“:

ПОКАЗАТЕЛ	БРОЙ
Общ брой ученици в училище за учебната 2020/2021 година	662
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи	36
Брой отпаднали ученици от социално уязвими малцинствени групи	0
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, преминали в самостоятелна форма на обучение	6
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, възстановени от самостоятелна в дневна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	0
Ученици от социално уязвими малцинствени групи от община Сопот	4
Брой ученици, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2020/2021 г.	175
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2020/2021 г.	25
Брой ученици, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	32
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, обучавани в самостоятелна форма на обучение за учебната 2020/2021 г.	7
Брой педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда	0

Таблица № 3.4. Данни за отпаднали ученици от ПГ „Ген. Вл. Заимов“ през учебната 2020/2021 г.:

Общ брой ученици	От тях в уязвимо положение /УП/	Остават на поправителен изпит	От тях в /УП/	Остават да повтарят класа	Отпадат			Навършили 16-годишна възраст
					Самостоятелна форма на обучение	Омъжени		
662	36	27	6	0	0	0	0	0

В персонала на училището има назначени трима служители от ромски произход. Те са част от непедагогическия персонал – двама на длъжност „Чистач“ и един на длъжност „Работник поддръжка сгради“.

През последната учебна година в ПГ „Ген. Владимир Заимов“ общият брой на учениците се е увеличил. През последните двесте учебни години няма отпадналите ученици в професионалната гимназия.

За учебната 2020/2021 година училището е работило по следните ПРОЕКТИ: „Подкрепа за успех“; „Образование за утрешиния ден“; „Занимания по интереси по наредба за приобщаващо образование“; „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“.

Учениците от ромски произход, участвали в проектите са 25.

И трите учебни заведения са активни по отношение на кандидатстването и участието в различни проекти, които предоставя възможност за активно участие на децата и учениците в различни занимания според техните интереси. Учениците от всички етнически групи имат равен достъп до класни и извънкласните форми на учебна дейност. За съжаление има и единици, които нямат желание и мотивация да продължат образоването си и след навършване на 16 годишна възраст напускат училищната среда.

Няма училище в община Сопот, където масово да преобладават ромски деца или от други етноси. През последните години на територията на Община Сопот няма семейство, което да не осъзнава значение на образоването за реализацията на децата си на трудовия пазар. Все повече младежи от ромски произход завършват средно образование, но малко от тях кандидатстват във ВУЗ. Причината за това в повечето случаи са ниските доходи на семействата и веднъж излезли от системата на средното образование младите момичета и момчета предпочитат да започнат някаква работа от която да получават парични средства.

За пътуващите ученици е подсигурен автобусен превоз.

През изминалите 2019/2020 и 2020/2021 учебни години в така създалата се епидемична обстановка и обучението от разстояние в електронна среда всички учебни заведения на територия на община Сопот се справиха добре. Всички деца и ученици бяха включени в дистанционното обучение. Имаше единични случаи на ученици от ромски произход и от други уязвими групи, които нямаха необходимата техника за включване в дистанционна форма, но образователните медиатори ги посещаваха в домовете им и им

доставяха образователните материали на хартиен носител. Минимална част от тези ученици са от община Сопот, повечето са от съседната община Карлово.

Към общината от 15 години функционира и *Центрър за подкрепа на личностното развитие - Центрър за работа с деца, гр. Сопот*. Неговото финансиране се осъществява чрез бюджета на общината, а обучението в клубовете и школите на *Центрър за подкрепа на личностното развитие - Центрър за работа с деца, гр. Сопот* отговаря на потребностите и интересите на децата и младежите от 7 до 19 години, организирани в групи по интереси. Ромските деца участват навсякъде според предпочтенията си.

Таблица № 4. Информация за клубовете към Центрър за подкрепа на личностното развитие - Центрър за работа с деца, гр. Сопот и броя на участниците участващи в тях през учебната 2019/2020 година.

<u>Клубове</u>	<u>Общ брой участници</u>	<u>Деца от уязвими групи</u>
	123	16
Детска театрална школа	17	2
Клуб „Графичен дизайн“	18	2
Школа по Приложни изобразителни изкуства	14	2
Клуб „Волейбол“ - 2 групи	33	4
Клуб „Хандбал“	15	2
Тенис на маса и бадминтон	13	2
Общински детски и младежки парламент	13	2

Таблица № 4.1. Информация за клубовете към Центрър за подкрепа на личностното развитие - Центрър за работа с деца, гр. Сопот и броя на участниците участващи в тях през учебната 2020/2021 година.

<u>Клубове</u>	<u>Общ брой участници</u>	<u>Деца от уязвими групи</u>
	123	24
Детска театрална школа	17	3

Клуб „Графичен дизайн”	18	1
Школа по Приложни изобразителни изкуства	14	3
Клуб „Волейбол” - 2 групи	33	8
Клуб „Хандбал”	15	3
Тенис на маса и бадминтон	13	3
Общински детски и младежки парламент	13	3

Епидемичната обстановка настъпила в изминалите 2019/2020 и 2020/2021 учебни години наложи всички школи и клубове към Център за подкрепа на личностното развитие - Център за работа с деца, гр. Сопот да се обучават от разстояние в електронна среда. Преподавателите, децата и учениците от Център за подкрепа на личностното развитие - Център за работа с деца, гр. Сопот не срещнаха трудности, справиха се добре, нямащие необходимост от хартиени обучителни материали.

Община Сопот, съобразявайки се с многобройните предизвикателства, динамични процеси в обществото и епидемичната обстановка общинската администрация отдава сериозно внимание на образователното дело в общината, защото осъзнава неговото важно значение за бъдещето.

Община Сопот активно работи по въпросите, свързани с придобиването на професионална компетентност сред ромското население. Последните данни показват обнадеждаващи стойности за роми, придобили част от професия, участници в проекти на Бюро по труда – Карлово.

В училищата и детските градини на общината не съществуват напрежение, дискриминация и езикови бариери. Всички деца, които посещават детска градина или училище, успешно контактуват на български език, въпреки че в домашна среда различните етноси общуват на майчиния си език. Това се дължи на факта, че въпреки етническата си принадлежност и езика, който преобладава в домашна среда или махалите, самосъзнанието на ромите е българско.

Във всички учебни заведения на общината са изградени клубове по интереси, в които децата развиват уменията си в различните области на науката, на музиката, художественото слово, рисуването, усвояването на традиционни български занаяти. Активно се развива детско-юношеският спорт.

Антидискриминационното отношение и нагласа позволяват успешно социално включване на ромските деца и подрастващи в множество извънкласни и допълнителни дейности и мероприятия. В детските градини и училищата на територията на Общината са сформирани творчески групи и спортни местни клубове, занимаващи се с разнообразни дейности, като в тях членуват и вземат участие и ромски деца.

Основните цели и задачи, свързани с развитието на образоването в общината са насочени към: Модернизиране на наличната материална база; постигане на максимален обхват при подлежащите на задължително образование и по-пълноценното интегриране на деца от малцинствата в системата на образоването; осигуряване на необходимите

условия за обучение на деца със специфични потребности и обхващане в максимална степен на децата в системата на образованието.

2. Приоритет: Здравеопазване

Кратко представяне на приоритета – На територията на общината работи : Много профилна болница за продължително лечение /МБПЦИ/ „Иван Раев - Сопот“ ЕООД. Болницата осигурява долекуване и рехабилитация на хронично болни пациенти по клинична пътека или при свободен прием. Здравното заведение разполага с клинична лаборатория, рентгенов кабинет и ехография и сектор за физио и кинезитерапия. За съжаление само частично в определени дни е осигурено присъствие на лекари - специалисти в различни области на медицината. В сградата на болницата осъществяват дейността си 9 общопрактикуващи лекари - справката за извършената регистрация в Регионална здравна инспекция – Пловдив към 31.06.2021г. Добра е и аптечната структура в общината – аптечните заведения са 2, намиращи се в гр. Сопот. Това създава леко неудобство за населението от с. Анево, но автобусния транспорт между селото и града е на чести интервали.

Процентът на неосигурените лица от целевата група е намалял. Това, разбира се, се дължи в голяма степен на факта, че не малък брой лица от общността работят по трудово правоотношение в различни фирми и предприятия на територията на общината или в съседни общини. Всички деца до 16 г. възраст имат лични лекари, посещават здравните кабинети, за да им бъдат направени задължителните имунизации и профилактични прегледи. На лицата с изрядни имунизации личните лекари издават документ за получаване на семейни помощи за деца. Това стимулира всички родители от малцинствените групи редовно да водят децата си при личните лекари.

Рисковите фактори като липсата на подходящи условия за живот и заниженото ниво на хигиена, ниските доходи и здравна култура, които се наблюдават главно в обособените ромски квартали в селата Певците, Кърнаре, Христо Даново, чито деца и ученици посещават образователни институции в гр. Сопот, създават условия за възникване на различни заразни заболявания. Фактът, че в гр. Сопот функционират изнесени работни места на Дирекциите „Социално подпомагане“ и „Бюро по труда“, както и организацията на Български червен кръст, повишава риска от пренасяне на заболявания и на територията на община Сопот. Идентифицирана е нуждата от наличие на здравен медиатор в общината, чито функции биха били изключително полезни при работата с целевата група.

През изминалата 2021 г. в община Сопот, отново не е назначен здравен медиатор, поради липса на подходящ кандидат. Здравият медиатор активно би съдействвал на личните лекари за обхващане на бременните малолетни и провеждане на беседи за предпазване от ранна, нежелана бременност. Всички тези превантивни мерки – провеждане на беседи, разговори с подрастващите и техните родители за предпазване от нежелана и ранна бременност и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции“, ХИВ на територията на община Сопот се извършват от Центъра за обществена подкрепа – гр. Сопот, съвместно с *Центрър за подкрепа на личностното развитие - Център за работа с деца, гр. Сопот* и Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/.

Общата здравна ситуация в община Сопот е стабилна и масови комплексни проблеми съществуват рядко.

Ромите в общината поддържат добри санитарно-хигиенни условия в жилищата си, посещават редовно медицинските кабинети най-често за профилактика.

Личните лекари наблюдават особено сериозното им отношение към личното здраве, загриженост и изпълнителност на родителите от ромския етнос при задължителното имунизиране на децата.

През 2020 г. броят на ражданията в община Сопот е 82, като от тях 46 са момчета и 36 момичета.

През 2020 г. коефициентът на раждаемост в община Сопот е 8,7 %, която е под средния за страната - 9,2 %.

Естествения прираст на населението в община Сопот за 2020 година е отрицателен – родили са се 82 деца, а през същата година са починали 171 души.

2.1 Подприоритет: Спорт и спортна инфраструктура

Спортната дейност в Община Сопот е в застой. На територия на общината са останали малко спортни клубове, които въпреки трудностите развиват своята дейност.

За поддържане на общото физическо здраве, населението на общината използва природните дадености, като прави разходки сред красивата природата на Стара планина и използва откритите спортни съоръжения в гората и парковете, които за съжаление нямат необходимия капацитет и не са в добро състояние, което пречи за системни занимания с физическа култура и спорт през зимния сезон.

Заниманието със спорт е добра основа за интеграция и изграждане на толерантност към различните, затова, Община Сопот провежда спортни състезания и турнири по повод празника на общината – 5 септември - футболен турнир; турнири по тенис на маса и по волейбол – по повод Деня на българския спорт; периодична се провежда състезание по спортно ориентиране; училищни и общински ученически спортни първенства по различни спортове, съгласно наредба на Министерство на образоването и науката.

На територията на община Сопот са регистрирани:

1. Футболен клуб „Металик“, осъществява тренировъчна и спортно състезателна дейност;
2. Тенис школа „Елес Мастърс“, осъществява тренировъчна и спортно състезателна дейност, организиране на състезания и турнири;
3. Клуб по вдигане на тежести „Самсон – Сопот“ „, осъществява тренировъчна и спортно състезателна дейност;
4. Кудо клуб „Фаворит“, осъществява тренировъчна и спортно състезателна дейност, организиране на състезания и турнири;
5. Спортен клуб „Скайномад“ „, осъществява тренировъчна и спортно състезателна дейност, организиране на състезания и турнири, провежда обучителни курсове в различни направления;
6. Спортен клуб „Ендуро Екстрийм Сопот“, организира екстремни мото шампионати.
7. Туристическо дружество „Иван Вазов“, основано през 1928 г., организира преходи във всички планини в страната.

В община Сопот има две девойки, които се състезават самостоятелно и печелят медали и купи – едната се състезава в спорт плуване, а другата – триатлон.

Регистрираните спортни клубове в Общината постигат изключително добри регионални и национални успехи.

Във всички спортни клубове и прояви се включва представители на ромската общност, които имат желание и дух за спорт.

3.Приоритет: Жилищни условия

В община Сопот са обособени общо два квартала с предимно ромско население. В тези квартали живее и българско население. В единият от тях преди няколко години по спечелен от общината проект бе изцяло подменена канализационната мрежа. През 2021 г. бе подменена пътната настилка и уличното осветление. Районът предлага напълно нормални условия за живеещите.

Жилищните условия във втория квартал, където ромското население преди доста години е дошло от съседни населени места също се подобрява частично – с поставяне на допълнително контейнери за битов отпадък, улично осветление и полагане на пътна настилка.

В момента няма новоотредени терени за жилищно строителство на граждани от ромски произход. Някои от тях закупуват частни имоти и си строят жилища, но по-голяма част няма тази възможност и имат нужда от общински имоти или жилища.

4.Приоритет: Заетост и социално включване

4.1 Заетост

Пазара на труда и активната политика се осъществява в Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Карлово, която обхваща две общини – Карлово и Сопот. На територия на община Сопот има изнесено работно място.

Обликът на района се определя от отраслите на машиностроенето, металообработване, производство на компонентни за автомобили и от шивашкото и обувно производство. Всички големи работодатели в района на Община Карлово и Община Сопот осъществяват икономическа и търговска дейност. Разкриват работни места и наемат персонал.

Става все по-голям брой на фирмите, представители на дребния бизнес, които осъществяват дейност в сферата на търговията, строителството и услугите.

Броя на населението в трудоспособна възраст в двете общини към 30.06.2021 година е 36 329, което представлява 58 на сто от общия брой на населението в общините. Разпределението на населението в двете общини е както следва:

Таблица № 5. Брой на населението, разпределено по пол и вид на трудоспособността:

Възраст	Общо			В градовете			В селата		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Карлово	52307	25326	26981	30799	14748	16051	21508	10578	10930
Под трудоспособна	7771	3951	3820	4315	2184	2131	3456	1767	1689
Във трудоспособна	31206	16638	14568	19024	9939	9085	12182	6699	5483
Над трудоспособна	13330	4737	8593	7460	2625	4835	5870	2112	3758
Сопот	9827	4782	5045	8754	4268	4486	1073	514	559

Под трудоспособна	1349	740	609	1181	654	527	168	86	82
Във трудоспособна	6388	3331	3057	5697	2971	2726	691	360	331
Над трудоспособна	2090	711	1379	1876	643	1233	214	68	146

Съобразно **ОБЗОРА** на пазара на труда и активната политика през първите шест месеца на 2021 година изготвен от Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Карлово, населението в трудоспособна възраст за община Сопот е 6 388. Икономически активното население за община Сопот е 4 982. Населението в трудоспособна възраст за община Сопот съставлява 50% от общия брой на населението.

Според последните актуални данни /30.06.2021 г./ на Дирекция „Бюро по труда“ - гр. Карлово броят на официално регистрираните безработни в община Сопот възлиза на 123 безработни лица, от които 15 регистрирани са се самоопределили като роми. Дирекцията „Бюро по труда“ – гр. Карлово активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Това дава положително отражение на местния трудов пазар поради факта, че обхваща голяма част от рисковите групи.

Рисъкът от безработица сред ромите е два пъти по-голям, отколкото при останалото местно население. Хората, които нямат квалификация, по-трудно намират работа. От друга страна, след отпадане от училище, младежите от ромски произход не придобиват професия и не създават трудови навици.

Проблемите със заетостта и трудовите доходи обикновено са сред първите в класацията от трудности, които биват посочвани като сериозно касаещи домакинствата на ромите. Земеделието като източник на препитание е важен начин за оцеляване на ромите в общината, въпреки че достъпът им до земя и капитал е ограничен. В същото време отпусканите хуманитарни помощи често имат деморализиращо въздействие върху ромската общност и насърчават културата на зависимост.

Ромите, които изкарват поминъка си в сенчестата икономика или произвеждат селскостопанска продукция, обикновено описват себе си като безработни. Въпреки обаче широкото участие в неформалната икономика ромските домакинства силно зависят от социални помощи и други бюджетни плащания (пенсии, детски надбавки, др.). Ниските нива на заетост и ниското търсене на притежаваната от повечето роми квалификация са сред основните параметри, обуславящи присъствието на ромите на пазара на труда. Те се дължат основно на ниска конкурентоспособност, поради ниска образователна степен и/или липса на професионална квалификация.

Таблица № 5. 1. Брой на населението, разпределено по образование:

БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА ПО СТЕПЕН НА ЗАВЪРШЕНО ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЩИНА СОПОТ КЪМ 30.06.2021 ГОДИНА		САМООПРЕДЕЛИЛИ СЕ КАТО РОМИ
Образование	Брой	Брой

Общ брой безработни лица в община Сопот	123	15
Висше	15	0
Средно	72	2
Основно	17	1
Начално и по-ниско образование	19	12

Експертите от общинската администрация работят активно и търсят постоянно възможности за образователна интеграция на уязвимите социални групи. Социалната интеграция не може да се осъществи без интеграция на пазара на труда. Ниската квалификация на лицата с ромски произход, които могат да бъдат насти, е най-големият проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

Повишаване предlagането на работни места и заетостта в общината е основна цел на Регионална програма за заетост, тя е специфичен инструмент на политика на пазара на труда, посредством който се преодолява проблемът безработица при ромите. Едновременно с това се дава възможност за предприемане на действия, водещи до преодоляване на негативните тенденции, свързани с последствията върху пазара на труда от икономическата криза.

В последните две години като цяло може да се отбележи спад на безработицата на територията на община Сопот, като по официални данни варира 2,5 до 3%. Безспорен фактор за това са работните места „ВМЗ“ ЕАД и SKF „Берингс България“. Наблюдените са, че на работа постъпиха дори лица с по-ниско образование от средно (към която група спадат предимно лицата от малцинствените групи), което от своя страна е причина за неголемия процент роми, регистрирани в ДБТ – Карлово и филиала в Сопот. Не трябва да се пропуска също и факта, че част от безработните не се регистрират, а предпочитат да търсят сами работа. Поради изискванията на чл. 9 от Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане /ППЗСП/ за получаване на месечни помощи се регистрират лица, попадащи в тази категория.

Намалява и броят на тези, които се включват в обучение и тези, които се включват в програмите за временна заетост. Поради това, че на работа бяха назначени и голям брой младежи, току-що завършили средното си образование – лица, принадлежащи не само на малцинствените групи. Ситуацията бележи слаба промяна едва в последните няколко месеца, поради спада на работните заплати, което подтиква младите хора да търсят по-добра и по-заплатена работа. Не така решителни са хората от 40 години нагоре, които са наясно, че тяхната реализация на пазара на труда става все по-трудна с всяка изминалата година.

Не се променя ситуацията относно устройването на работа на лицата, без образование и квалификация, в повечето случаи е възможно само чрез субсидирани работни места. Това са предимно лица от ромски произход. Майките с деца до 3 годишна възраст, както и хората с увреждания, трудно намират реализация, особено, ако са от ромски произход. Забелязва се тенденция на увеличаване на времето на престой на безработните роми на трудовия пазар. Нивото на образование е фактор при съкращения, по-бързо се освобождават тези с по-ниско ниво на образование. Обикновено това са едини и същи лица без образование и квалификация, за които нещата не се променят с

годините – лица с така наречената професия „безработен“.

През изминалата 2020 и настоящата година предвид пандемията предизвикана от COVID – 19, процента на безработица в община Сопот леко се е завишил, тъй като заведенията за обществено хранене и една част от търговските обекти не работиха. Тази ситуация не засегна хората от ромски произход – те са заети в други трудови свери, където не се наложиха съкращения.

4.2 Социално включване

Община Сопот, съвместно с Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Карлово през 2021 г. е осигурила трудова заетост на 3 лица по „Регионалната програма за заетост“ 2021 г., и трите назначени лица са представители на ромския етнос. Заетост е осигурена на едно лице по Национална програма „Заетост и обучение на хора с увреждания“, назначеното лице не е от ромски произход. Община Сопот се стреми да засили процесите на интеграция и сближаване и да осигури за всички граждани равен достъп до наличните възможности и ресурси. Сред хората с увреждания има извънредно много безработни. Една от основните цели на инициативите на общината е разширяване на перспективите им за намиране на работа и промяната на отношението към лицата с увреждания на пазара на труда.

В община Сопот от скоро стартира и Програма „старт в кариерата“, назначеното лице не е от ромски произход.

Социални услуги на територията на община Сопот се предоставят от няколко институции/организации:

- ❖ Дирекция „Социално подпомагане“ – Карлово с изнесено работно място в Сопот;
- ❖ Механизъм за лична помощ;
- ❖ Център за обществена подкрепа към община Сопот;
- ❖ Комплекс за социални услуги:
 - Дневен център за деца с увреждания към община Сопот;
 - Дневен център за пълнолетни лица с увреждания към община Сопот;
- ❖ Предоставяне на топъл обяд по проект на общината;
- ❖ Проект „Патронажна грижа +“;
- ❖ Домашен социален патронаж;
- ❖ Асистентска подкрепа

Дирекция „Социално подпомагане“ – Карлово (ДСП)

Подпомагани с месечни помощи са обикновено ромски семейства, като преобладаващи са многодетните и непълни семейства, в които има повече нетрудоспособни членове. В община Сопот по справка на ДСП - Карлово към 30.06.2021 г., по Закона за социално подпомагане се подпомагат 13 лица и семейства от ромски произход. Всички семейства от ромски произход, отговарящи на условията за получаване на детски добавки се подпомагат по закона за семейните помощи – общо 48 лица и семейства. Получават и помощ за „първокласник“, ако детето е записано в училище, има направени задължителни имунизации и отговарят по доход. Имащите право получиха и допълнителните помощи отпусканни във връзка с пандемията. Не може точно да се определи процентно съотношение, тъй като лицата не попълват в заявлението графата за самоопределение по етнически признак. Много от лицата от ромски произход са с % намалена степен на работоспособност, определена от ТЕЛК – 39 лица и семейства. Те ежемесечно получават финансовата си подкрепа определена от Закона за хората с увреждания. Всички нуждаещи се от медицински изделия, приспособления и съоръжения, и подали заявления в отдел „Индивидуална оценка хора с увреждания и социални услуги“ към ДСП Карлово са получили необходимите им. 2 лица

и семейства се подпомагат по Закона за закрила на детето.

Механизъм за лична помощ

В Дирекция „Социално подпомагане“ – Карлово (ДСП), в отдел „Индивидуална оценка хора с увреждания и социални услуги“ към ДСП Карлово, децата с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ попадащи в целевите групи на Закона за личната помощ, могат да подадат заявление за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите. След като тя бъде изгответа и издадено направление за ползване на лична помощ, кандидатстват в община Сопот, за да бъдат включени в Механизма за лична помощ. Към края на 2020 година в община Сопот са били включени в Механизма за лична помощ 42 лица, към 30.06. 2021 г. са включени 44 потребителя. Двама от потребителите и двама от личните асистенти са от ромски произход, трима потребителя и трима лични асистенти са от мюсюлмански произход.

Центрър за обществена подкрепа (ЦОП)

Центрърът за обществена подкрепа в Сопот активно развива своята дейност като подпомага деца и семейства, насочени от социални работници от отдел „Закрила на детето“ към ДСП Карлово, Детска педагогическа стая и Общинската комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, самозаявили се лица за ползване на конкретна услуга. През 2020 година, въпреки епидемичната обстановка служителите на ЦОП са провели 4 беседи свързани с начините за предпазване от нежелана и ранна бременност и рисък от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести. На беседите и разговорите са присъствали общо 31 потребители, като всички са били от ромски произход и други уязвими групи. През 2021 година до 30.06.2021 г., въпреки епидемичната обстановка служителите на ЦОП са провели 20 беседи свързани с начините за предпазване от нежелана и ранна бременност и рисък от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести. На беседите и разговорите са присъствали общо 16 потребители, като всички са били от ромски произход и други уязвими групи.

Таблица № 6. Регистрирани случаи за работа с деца в утежнено положение в Център за обществена подкрепа – Сопот

Програма	Общо деца с утежнено положение	От тях роми
2020 г.	71	30
Услуги по превенция на изоставяне на деца и настаняване в специализирани институции	4	4
Услуги, подпомагащи работата по реинтеграция на деца, настанени в институции	2	2
Подкрепа на деца жертва на насилие и техните семейства	4	2
Социално педагогическо – консултиране на	8	1

деса на деца с поведенчески проблеми		
Превенция на отпадане от училище-работка с деца, отпаднали или в риск от отпадане	9	9
Подкрепа и консултиране на семейства в общността	20	10
Социални услуги в подкрепа на осиновяването, обучение на кандидат - осиновители	3	0
Услуги по превенция на рисковото поведение на деца и младежи от общността	7	1
Приемна грижа	3	0
Логопед	11	1

Таблица № 6.1. Регистрирани случаи за работа с деца в утежнено положение в Център за обществена подкрепа – Сопот

Програма	Общо деца с утежнено положение	От тях роми
2021 г. /до 30.06.2021 г./	41	13
Услуги по превенция на изоставяне на деца и настаняване в специализирани институции	0	0
Услуги, подпомагащи работата по реинтеграция на деца, настанени в институции	0	0
Подкрепа на деца жертва на насилие и техните семейства	0	0
Социално педагогическо – консултиране на деца на деца с поведенчески проблеми	10	1
Превенция на отпадане от училище-работка с деца, отпаднали или в риск от отпадане	1	2
Подкрепа и консултиране на семейства в общността	16	8
Социални услуги в подкрепа на осиновяването, обучение на кандидат - осиновители	2	0

Услуги по превенция на рисковото поведение на деца и младежи от общността	0	0
Приемна грижа	0	0
Логопед	12	2

От общо 41 потребителя до 30.06.2021 г. 20 са от Карловска община и 21 от община Сопот. От общия брой потребители от ромски произход са 13 потребителя, като 9 са от Карлово и 4 от Сопот.

От дейността на Центъра за обществена подкрепа - Сопот е видно, че с проблемните ромски деца и семейства се работи непрекъснато, като по програма „Подкрепа и консултиране на семейства в общността“ се развива допълнително и превантивна дейност с групови беседи по актуални теми. Към Центъра за обществена подкрепа - Сопот е сформирана група доброволци, които заедно с наблюдаваните деца организират и участват в изложби, състезания и мероприятия от Културния календар на общината, например: Спортни празници, Майски празници на културата, Ден на детето, Празник на община Сопот, Ден на християнското семейство и др. В Центъра за обществена подкрепа няма назначени служители от ромски произход.

Комплекс за социални услуги към община Сопот (КСУ)- Дневен център за деца с увреждания към община Сопот; Дневен център за пълнолетни лица с увреждания към община Сопот;

Комплекс за социални услуги – Сопот също развива дейността си от дълги години, а целевата му група са деца и възрастни хора с увреждане. Основните дейности в дневния център целят ограничаването на социалната изолация, в която се намират хората с увреждания. Процесът на социална интеграция е стъпаловиден и включва реализацията на разнообразни програми, съобразен с конкретните нужди на потребителите. Услугите са разнообразни и се предлагат в Дневен център за деца с увреждания и Дневен център за възрастни с увреждания.

През 2020 година в Дневния център за деца с увреждания са приети за ползване на социални услуги 27 деца, от които 2 са от ромски произход. През същия период в Дневен център за възрастни с увреждания са постъпили 16 пълнолетни лица с физически и ментални увреждания, като сред тях няма потребители от ромски произход или други малцинствени групи.

През 2021 година /30.06.2021 г./ в Дневния център за деца с увреждания са настанени за ползване на социални услуги 14 деца, от които 3 са от ромски произход. През същия период в Дневен център за възрастни с увреждания са постъпили 16 пълнолетни лица с физически и ментални увреждания, като сред тях няма потребители от ромски произход или други малцинствени групи.

През последните две години, поради COVID епидемията, Комплекса за социални услуги имаше периоди, в които потребителите не посещаваха Дневните центрове. Трудотерапевтите и социалните работници подготвяха обучителни материали на хартиен носител и ги предоставяха на потребителите за работа в домашна среда. Тези, които се справят компютърна техника или телефон провеждаха обучението си в електронна среда. Поради пандемията потребителите на Комплекса за социални услуги участваха само в празниците, организирани от общината до обявяване на епидемичната обстановка.

Комплекса за социални услуги участва в Проект на Фондация Because в помощ на благотворителността за арт ателиета с доброволци и в частност Дневен център за пълнолетни лица с увреждания в Програма по застъпничество и самозастъпничество.

В Комплекса за социални услуги няма назначени специалисти или друг неспециализиран персонал от ромски произход.

Представяне на топъл обяд по Оперативна програма за хrани и/или основно материално подпомагане

Община Сопот от дълги години работи по проект „Представяне на топъл обяд“, като не се допуска дублиране в предоставянето на социалната услуга на едни и същи лица.

През последните две години в условията на епидемична Проекта е „Топъл обяд в условията на пандемията от COVID – 19“.

В края на 2020 г. Проекта приключи с 82 обслужвани социално слаби лица, като само 12 от тях са отбелязали в заявлениета си, че са лица от малцинствена група.

През 2021 г. бройката е по-висока, тъй като възникналата епидемична обстановка се усложни и наложи увеличаване на капацитета на потребителите на 122. Тази подкрепа отново достига до най-уязвимите жители на Общината, включително роми, които се нуждаят от най-необходимото – храна.

Патронажна грижа – Компонент 2

През 2020 г. в община Сопот 33 потребители са се възползвали от здравните и социални услуги, осигурени по направление на проекта – Компонент 2, чиято цел е да се подобрят качеството на живот и социалното включване на хора с увреждания и възрастни хора чрез изграждане на мрежа от услуги в домашна среда. Нито един от потребителите не е определил етническата си принадлежност. В мобилния екип, който обслужва потребителите нямащие служители от ромски произход.

Патронажна грижа +

През 2021 г. в община Сопот стартира Проекта „Патронажна грижа +“. 33 потребители са се възползвали от здравните и социални услуги, осигурени по направление на проекта, чиято цел е да се подобрят качеството на живот и социалното включване на хора с увреждания и възрастни хора чрез изграждане на мрежа от услуги в домашна среда. Нито един от потребителите не е определил етническата си принадлежност. В мобилния екип, който обслужва потребителите, състоящ се от 11 служителя няма хора от ромски произход.

Домашен социален патронаж

Домашен социален патронаж Сопот също предоставя храна на гражданините на Сопот и Анево, но срещу заплащане. Всеки потребител заплаща определена месечна такса. Услугата се ползва предимно от възрастни и самотни хора, които се възползват и от услугите на санитарите, работещи към дейността, които извършват услуги като почистване на помещението, пазаруване и закупуване на лекарства. Капацитета на услугата е 60 потребителя и винаги е запълнен. Предвид създадалата се епидемична обстановка през последните две години капацитета е пълен всеки месец. От потребителите на домашния социален патронаж няма такъв, който да определя етническия си произход. В персонала на патронажа няма назначени служители от ромски произход.

5. Приоритет: Върховенство на закона и недискриминация

Кратко представяне на приоритета – Законодателството гарантира равните възможности и защита от дискриминация за всички, независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признания. Това е залегнало в Конституцията на Република България, в Закона за защита от дискриминация и в редица други закони и подзаконови нормативни актове.

Важен фактор за противодействие на дискриминацията е участието на самите роми при вземане на решения, участието в администрацията и създадените гражданска организации.

В общинска администрация, в детските и учебни заведения има назначени служители от ромски произход. Общинска администрация работи в посока подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между всички институции, работещи за интеграция на ромите и самите роми. Търсейки сътрудничество и съвместни инициативи за работа по интеграция на ромите, през август 2016 г. Кметът на община Сопот подписа споразумението за изпълнение на съвместната програма на Съвета на Европа и Европейската комисия ROMACT. Програмата подкрепя механизмите и процесите на доброто управление в съответствие с принципите на Съвета на Европа за добро управление на местно равнище. Така тя насърчава сътрудничеството и партньорството между местните органи и ромските общини на основата на съвместно договорени работни стратегии и споделена отговорност за процеса и резултатите от него.

В община Сопот превантивна дейност развива и Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (**МКБЛПМН**) и има широк спектър от услуги за деца с девиантно поведение и в конфликт със закона. Тъй като в редица от случаите Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни работи съвместно с Центъра за обществена подкрепа – Сопот, то и потребителите, с които се работи са едини и същи лица. Към Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни има б обществени възпитатели, които да оказват помощ на родителите или лицата, които ги заместват при възпитанието на малолетните и непълнолетните, да съдействат за правилното организиране на обучението, труда, отдиха и свободното време на малолетните и непълнолетните, да познават личностните особености, проблемите и поведението на малолетните и непълнолетните, поставени под тяхен възпитателен надзор и да полагат грижи за развитието и възпитанието им, да формират у малолетните или непълнолетните, поставени под тяхен възпитателен надзор уважение към законността и демократичните институции в страната, човешката личност и нейните

права и свободи, да поставят за решаване пред компетентните органи конкретни проблеми на малолетните и непълнолетните, поставени под течен възпитателен надзор, да сигнализират компетентните органи, когато съществува опасност за физическото или психичното развитие на малолетните и непълнолетните, поставени под течен възпитателен надзор да извършват проверки, възложени им от секретаря на МКБППМН.

През 2020 г. Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни е провела 7 възпитателни дела, нито едно от тях не е било на дете от ромски произход.

През 2021 г. Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни е провела 5 възпитателни дела, едно от тях е било на дете от ромски произход.

6. Приоритет: Култура и медији

Кратко представяне на приоритета - Община Сопот е разположена на свещена земя, на север пазена от величествената Стара планина, която свидетелства за изключително богата история. Археологическите обекти в община Сопот са важен ресурс за развитие на културно-исторически туризъм и обогатяват туристическите маршрути в района. Реставрацията, консервацията и социализирането на Аnevското кале ще допринесе за разширяване на обектите за посещение в общината и увеличаване престоя на туристите, както и генериране на доходи и икономически ползи за местното население от съществуващи дейности и услуги.

В сърцето на България, сгущен сред аромата на розовите масиви и величавата осанка на старопланинските хребети, живописно е разположен малкият, но очарователен град Сопот. Град Сопот е утвърден културен център. Своята културна и просветна дейност разгръща Къща музей „Иван Вазов“ с прилежащите обекти и Народно читалище „Иван Вазов-1871“. Предвид създадата се епидемична обстановка и двете институции са с намалена дейност, и в двете сгради се нуждаят ремонт.

НЧ „Иван Вазов-1871“ развива своята дейност в няколко аспекта:

- Развитие и поддържане на библиотечното дело - библиотеката функционира с основните си отдели - художествена литература, детски четива, техническа литература и изкуство. Тук е много важно да се отбележи ръста на деца от ромския етнос, които са читатели на библиотеката. Тъй като никъде в картоните обаче няма задължително поле, в които читателя самоопредели от какъв етнос е, не може да бъде точно определена конкретна бройка;
- Художествена самодейност - в читалището работят най-разнообразни по жанр любителски състави - музикални, фолклорни, танцови, театрални, ръководени от професионалисти. Те имат многобройни участия в общината, областта и на национално ниво. Посещават се и от лица от общността;
- Концертна и театрална дейност - това е съвместна дейност, организирана от читалището и най-различните професионални импресарски агенции, театри, продуценти и организатори. Тази дейност протича през цялата година и е от най-разнообразен характер - театрални представления, гостуване на поп и фолклорни изпълнители, рок-състави, детски театри, драматични спектакли, Ромите имат достъп и се включват във всички културни дейности организирани от читалището.

През изминалата 2020 година всички дейности бяха ограничени, поради въведената епидемична обстановка в страната. Някои бяха изцяло забранени, други се осъществяваха, съобразно издадените нормативни актове. През 2021 г. се случват културни мероприятия включени в културния календар на общината, съобразно

ограничителните мерки.

През 2020 година *Къща музей „Иван Вазов“* подпомагаше културния живот на общината. Участва в подготовката на всички празници организирани в община Сопот, съобразно епидемичната обстановка в страната. Организиране на литературни четения, изложби, представяне на книги, на различни автори през изминалата година не се състояха, тъй като доста дълго време музеите бяха затворени или се спазваха ограничителни мерки. *Къща музей „Иван Вазов“* организира литературен конкурс „Вазовата България“ и литературно предизвикателство „Актуален ли е Вазов“ в електронна среда участваха деца, ученици от цялата страна, от различни етноси, включително и от ромски произход.

През 2021 г. община Сопот се бе ангажирада съвместно с *Къща музей „Иван Вазов“* да осъществи дейности и мероприятия за настърчаване на културното многообразие и популяризирането на ромската култура, традиции, обичаи и творчество. Целта бе на база културата на различните етнически групи да се създаване на предпоставки за единение и представяне на ромската общност като реална и неделима част от българското гражданско общество, да се засили процеса на взаимно опознаване на традициите, обичаите и начина на живот на етносите, съжителстващи в Община „Сопот“. Предвид създадалата се епидемична обстановка, мероприятията не се случиха. През 2021 г. *Къща музей „Иван Вазов“* успя да осъществи дейности и мероприятия по-малко от предвидени, поради наложените ограничителни мерки.

Не трябва обаче да се забравя, че интеграцията е двустранен процес. Без желание за промяна от страна на българските граждани от ромски произход, колко и мерки да приема общината и нейните културни институции, интеграцията не може да се случи.

8. Приоритет: Овлаштиване и равни възможности на ромската жена

Кратко представяне на приоритета – Равноправното интегриране на ромите в обществото изиска промяна на политиките и институционалните практики на местно и национално ниво и реално участие на местните и националните институции за приобщаване на ромите, като цяло. Ромите трябва да бъдат възприети като всички останали български граждани. Необходимо е ромите да вземат участие в местните и национални органи на управление. Политики за ромите трябва да бъдат формулирани, планирани, наблюдавани и подобрявани с активното участие на самите роми.

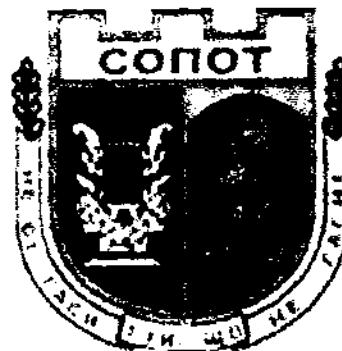
Ключов фактор за социална интеграция е достъпът до качествено образование и качествени здравни и социални услуги. Ефективната работа с училища, учители, ученици, деца и техните семейства ще доведе до създаването на ново поколение роми с по-високо ниво на образование, което ще отвори нови възможности за работни места и по-добро качество на живот. Повишаване качеството на социалните и здравните услуги ще спомогне за преодоляване на лошото здравословно състояние и ниския социален статус в ромската общност.

Равноправното интегриране на ромите в обществото, трябва да е основано на запазване на ромската идентичност и на модернизацията на ромската общност. Познанията за собствената история и култура са важен фактор за повишаване самочувствието на общността. Въвеждане на гражданска ценности в развитието на гражданското ръководство в ромската общност ще спомогне за преодоляване на социалното изключване и маргинализацията. Ромските организации, работещи на местно и национално ниво са катализатор за модернизиране на общността, те изразяват нуждите и могат да участват активно в промяната на съществуващите политики, нагласи и предразсъдъци залегнали трайно в обществото.

Традиционната култура е един от основните стълбове за запазване на идентичността на всеки етнос. Отмиранието на традиционната култура е скъсване на мостовете прокарани през времето между стари и млади. За съжаление днес младите роми са се откъснали от традиционната култура на своите предци. Това от една страна поставя под заплаха самото съществуване на ромския етнос, а от друга води до маргинализация на ромите и аномиране на млади ромски семейства, които скъсвайки с традициите и морала на предците си са изложени на влиянието на секти, престъпни групи и други в по-голяма степен.

Законодателството гарантира равните възможности и защита от дискриминация за всички, независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признания. Това е залегнало в Конституцията на Република България, в Закона за защита от дискриминация и в редица други закони и подзаконови нормативни актове. Въпреки това ромските жени се сблъскват с различни форми на дискриминация, включително и множествена дискриминация, трафик на хора, бракове на непълнолетни и принудени бракове. Ромските жени навсякъде в Европейския съюз все още са изправени пред неравенства в много отношения, които крайната бедност, изключването и дискриминацията засилват още повече. Този проблем би могъл да се реши с насиরчаване овластяването на ромската жена, за превръщането и в активен фактор в социалния, политическия и обществен живот. Равенството е необходимо, защото гласът на ромските жени трябва да бъде чут и взет под внимание като на всички хора. Ромските жени трябва да имат равни възможности и равен достъп до всички сфери на обществото, особено в сферите на образование и заетост.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1 КЪМ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ, ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА
РОМИТЕ ЗА ПЕРИОДА
2021– 2023 г.

Приоритетни области на действие са:

ПРИОРИТЕТ I: ОБРАЗОВАНИЕ

ПРИОРИТЕТ II: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ПРИОРИТЕТ III: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

ПРИОРИТЕТ IV: ЗАЕТОСТ

ПРИОРИТЕТ V: ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

ПРИОРИТЕТ VI: КУЛТУРА И МЕДИИ

ПРИОРИТЕТ VII: ОВЛАСТИЯВАНЕ И РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА РОМСКАТА ЖЕНА

ПРИОРИТЕТ 1 – ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Действия	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на обхватата на деца и ученици в предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват	1.1. Осигуряване на периодични обходи на Екипа за обхват при община Сопот Постановление №100 на МС От 08.06.2018г.	1.1.1. Посещения на домовете на необхванатите деца и ученици, с цел връщането им в учебните заведения. 1.1.2. Съставяне на акт за установяване на административно нарушение на родители, които не осигуряват присъствието на децата си в учебно заведение.	Община Сопот, Министерство на науката и образованието, Регионално управление на образованието – Пловдив, Училища и Детски градини, Екип за обхват	2021- 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Финансирация орган	Брой обхванати лица; Брой съставени акт за установяване на административно нарушение.
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на	2.1.1. Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на	Община Сопот, Министерство на науката и образованието,	2021- 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Финансирация орган Оперативни и други	Брой обхванати лица; Брой изгответни програми и

	предучилищното и училищното образование	индивидуални планове и програми за децата, застрашени от отпадане. 2.1.2. Осигуряване на възможност за реинтегриране на отпаднали от училище ученици.	Регионално управление на образоването – Пловдив, Училища и Детски градини, Екип за обхват			донорски програми	планове; Брой реинтегрирани ученици.
3. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с младежи и възрастни от ромски произход отпаднали от училище с цел реинтеграция.	3.1. Осигуряване на организационно и методическо обучение на неграмотни и слабограмотни лица над 16г.	3.1.1. Предоставяне на продължаващо обучение за лица, навършили 16г и ограмотяване на възрастни роми.	Министерство на науката и образоването Работодатели Училища Дирекция „Бюро по труда“ - Карлово	2021-2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Финансиращия орган Оперативни и други донорски програми	Брой обучени лица.
4. Приобщаване и приемане на родителите-роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	4.1. Повишаване на ангажимента на родителите и засилване сътрудничеството	4.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети.	Община Сопот, Училища и Детски градини; Центрър за обществена подкрепа	2021 - 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Финансиращия орган Оперативни и други донорски програми	Брой родители, участвали в училищните настоятелства и обществени съвети.
5. Усъвършенстване на образователните	5.1. Формиране на интеркултурна	5.1.1. Квалификация на учители, директори	Министерство на науката и	2021 - 2023	Съобразно бюджета на	Финансиращия орган	Брой обучени педагогически

условия за качествено образование и квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултисетническа образователна среда.	компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда. Проект BG051PO001-3.1.03-0001 „Квалификация на педагогическите специалисти”	образоването; Училища;		отговорните институции		специалисти.
6.Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца, ученици, младежи и възрастни от ромски произход	6.1.Формиране на извън класни и извънучилищни занимания по интереси, свързани със съхраняване на етническата идентичност и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обычай.	6.2.Създаване на клуб на етносите и традиционни занаяти към читалището.	Община Сопот; Читалище; Училища	2021 – 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Финансиращия орган	Брой лица участници в дейностите; Брой създадени клубове.

ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Действия	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори

1.Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население.	1.1 Обучение на ромското население за предпазване от най-честите заболявания.	<p>1.1.1. Здравна консултация за деца и формиране на родителски умения.</p> <p>1.1.2. Предпазване от нежелана или ранна бременност.</p> <p>1.1.3. Осьществяване на информационни, здравно образователни кампании за превенция за ХИВ/СПИН, вирусни хепатити и туберкулоза.</p> <p>1.1.4.Информиране на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти.</p>	<p>Община Сопот Центрър за обществена подкрепа Училища Лични лекари Регионална здравна инспекция</p>	2021 - 2023	<p>Съобразно бюджета на отговорните институции</p> <p>Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни.</p>	<p>Средства от бюджета на Център за обществена подкрепа и</p>	<p>Брой лица участващи в изнесените беседи и разговори;</p> <p>Брой обхванати с дейности по кампкции и обучения;</p> <p>Брой организирани кампкции;</p> <p>Брой изнесени беседи и лекции и брой участвали млади хора и техните родители.</p>
---	---	---	--	-------------	---	---	--

ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Действия	Отговорна	Времеви	Финансиране
------	--------	----------	-----------	---------	-------------

			институция	период			
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1. Подобряване на жилищната инфраструктура на територията на община Сопот, включително в кварталите с ромско население	1.1.1. Подобряване състоянието на техническата инфраструктура на улиците, на които живеят роми	Община Сопот	2021 - 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Финансирания орган Оперативни и други донорски програми	Брой благоустроени улици
	1.2. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура	1.2.1 Изграждане на техническа инфраструктура – водоснабдяване и канализация	Община Сопот	2021 - 2023		Оперативни и други донорски програми	Брой проекти
	1.3. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образоването, културата и др.	1.3.1. Реконструкция и подобряване на енергийната ефективност	Община Сопот Къща музей „Иван Вазов“ Народно читалище „Иван Вазов – 1871“ Образователни институции Социални заведения	2021-2023		Оперативни и други донорски програми	Брой проекти

ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Действия	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна застост. Квалификация и преквалификация на безработни роми, както и на заети роми, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда.	1. 1.Повишаване на пригодността за застост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване и изпълнение на проекти за насырчаване на застостта; Регионална програма за застост; Програми за временна/сезонна застост. 1.1.2.Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване. 1.1.3.Включване на лица завършили висше образование в общинската структура. 1.1.4. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустройстване,	Община Сопот в сътрудничество с Министерство на труда и социалната политика, Агенция по застост, работодатели, частни компании и инвеститори	2021 - 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Републикански бюджет, Национални програми за застост, други донорски програми и проекти и общински бюджет	Брой разработени проекти Брой включени лица в проектите Брой настри служители Брой включени лица и настри лица

		озеленяване и детски площадки.					
2. Насърчаване на предпринемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес	2.1.Стимулиране на икономическата инициатива сред хората от малцинствата за развиване на бизнес и производство в областта на селското стопанство	2.2.1. Помощ и съдействие за оземляване наемане и закупуване на земеделски площи – общински и частни 2.2.2.Насърчителни и разяснятелни срещи-беседи по въпроси за селското стопанство и еврофондове 2.2.3. Организиране на курсове за компетентност	Министерство на храните и горите Агенция по застост Частни инвеститори Дирекция „Бюро по труда“ - Карлово	2021 - 2023		Републикански бюджет, Програма за развитие на селските райони, други донорски програми и проекти. Частни капитали	Брой включени лица
3.Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите	3.1.Провеждане на кампании с цел запознаване с проектите и програмите на Агенция за хора с увреждания, включително самостоятелно стопанска дейност, Рехабилитация и интеграция и Национална програма за застост на хора с увреждания	3.1.1. Включване в трудова застост на лица с увреждания	Министерство на труда и социалната политика Агенция за хора с увреждания Агенция по застост Дирекция „Бюро по труда“ - Карлово	2021 - 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Финансиращия орган	Брой включени лица

ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХOVЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Действия	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на ефективността на работата на всички местни институции в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1. Ефективна дейност на полицейските и общинските служители в мултикультурна среда в борба с противообществените прояви и дискриминацията	1.1.1 Провеждане на разяснятелни кампании и беседи по училищата за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието основано на полов или етнически признак	Община Сопот Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни Центрър за обществена подкрепа Български червен кръст - Сопот	2021 - 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджета на Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни Бюджета на Център за обществена подкрепа Бюджета на Български червен кръст - Сопот	Брой обществени възпитатели, които работят в мултиетническа среда Брой беседи, включително и в ромските квартали Брой беседи, лекции и срещи
		1.1.2. Обучение по права и задължения на човека и права и задълженията на	Община Сопот Местна комисия за борба с	2021 – 2023	Съобразно бюджета на отговорните	Бюджета на Местна комисия за борба с противообществени прояви на	Брой обучени лица Брой проведени

		детето в училище и извън него	противообществени прояви на малолетни и нестъпваниети Център за обществена подкрепа Училища Районно полицейско управление Карлово	институции	малолетни и нестъпваниети Бюджета на Център за обществена подкрепа Бюджета на училища Бюджета на Районно полицейско управление Карлово	обучения, лекции Брой участници в обученията и лекциите
		1.1.3. Подобряване дейността на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и нестъпваниети деца чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията	Община Сопот Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпваниети Център за обществена подкрепа Училища Районно полицейско управление Карлово	2021– 2023 Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджета на Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпваниети	Брой обхванати деца и лица, и разрешени случаи

		1.1.4. Периодичен контрол на малолетни и нестъпнолетни лица върху употребата на алкохол, наркотици и други упойващи вещества	Община Сопот Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни Центрър за обществена подкрепа Училища Районно полицейско управление Карлово Отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ Карлово	2021– 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции	Брой извършени проверки
		1.1.5. Запознаване и разяснение на Наредба №1 на Общински съвет - Сопот за опазване на обществения ред на територията на община Сопот	Училища Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни	2021– 2023	Не са необходими		Брой разяснителни разговори и лекции Брой участващи в разговорите и лекциите

			Центрър за обществена подкрепа Центрър за подкрепа на личностно развитие – Център за работа с деца – гр. Сопот				
2. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи	2.1. Провеждане на специалистите работещи за интеграция на ромите и други уязвими групи	2.1.1. Повишаване ефективността на системата за социално подпомагане чрез повишаване на квалификацията на социалните работници 2.1.2. Провеждане на обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата	Министерство на труда и социалната политика Агенция социално подпомагане Дирекция „Социално подпомагане“ – Карлово Министерство на вътрешните работи Районно полицейско управление - Карлово	2021– 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции	Брой проведени обучения Брой обучени специалисти
3. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт	3.1. Провеждане на спортни мероприятия	3.1.1. Организиране на спортни мероприятия в различни видове спорт от Детски градини и училища	Детски градини и училища	2021– 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции	Брой проведени мероприятия Брой участващи в мероприятията

		3.1.2. Организиране на спортни мероприятия от общината	Община Сопот Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нечленолетни Центрър за обществена подкрепа Центрър за подкрепа на личностно развитие – Център за работа с деца	2021– 2023	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции	Брой проведени мероприятия Брой участващи в мероприятията
--	--	--	---	------------	---	-------------------------------------	--

ПРИОРИТЕТ 6 - КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Действия	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
1. Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската	1.1. Проучване, съхраняване и популяризиране на ромската култура и фолклор	1.1.1. Популяризиране на ромската култура чрез организиране на общински концерт „Песем, танцуваме и живеем в Община Сопот”,	Община Сопот Детски градини и училища Народно читалище	2021-2023 г.	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции	Брой проведени фестивали. Брой участници.

национална култура и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения, културен живот на различни нива		посветен на Международния ден на ромите	„Иван Вазов – 1871“ Къща музей „Иван Вазов“ Центрър за обществена подкрепа Центрър за подкрепа за личностно развитие – Център за работа с деца Представители на общността				
2.Постигане на устойчиви резултати при културната интеграция на ромите	2.1.Постигане на културна интеграция на ромите	2.1.1.Организиране на образователни програми и, културни мероприятия, включващи хора от ромската общност		2021-2023 г.	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции	Брой организирани мероприятия. Брой участници и обхванати лица

ПРИОРИТЕТ 7 - ОВЛАСТИВАНЕ И РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА РОМСКАТА ЖЕНА

Цели	Задачи	Действия	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					Средства	Източник	
1. Установяване на работещ модел за опазване и популяризиране на ромските традиции и за тяхното включване в културния живот и облик на общината.	1.1. Проучване, съхраняване и популяризиране на ромската култура и фолклор	1.1.1. Запознаване на младите роми с традиции и обичаи на техните предци 1.1.2. Запознаване на другите етноси, живеещи в общината с ромските традиции и преодоляване на предразсъдъците по отношение на ромите 1.1.3. Популяризиране на ромската култура чрез организиране на общински концерт „Песем, танцувахме и живеем в Община Сопот“, посветен на Международния ден на ромите	Община Сопот Детски градинки и училища Народно читалище „Иван Вазов – 1871“ Къща музей „Иван Вазов“ Център за обществена подкрепа Център за подкрепа за личностно развитие – Център за работа с деца Представители на общността	2021-2023 г.	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции	Брой проведени фестивали. Брой участници.
2.Постигане на устойчиви резултати при културната интеграция	2.1.Постигане на културна интеграция	2.1.1.Организиране на образователни програми и, културни мероприятия,	Община Сопот Детски градинки и	2021-2023 г.	Съобразно бюджета на отговорните	Бюджетите на отговорните	Брой организирани мероприятия.

на ромите	на ромите	включващи хора от ромската общност	училища Народно читалище „Иван Вазов – 1871“ Къща музей „Иван Вазов“ Центрър за обществена подкрепа Центрър за подкрепа за личностно развитие – Център за работа с деца Представители на общността	институции	институции	Брой участници и обхванати лица
3. Включване на ромските жени в общия дневен ред на социалните дейности в общината и включване в съществуващите социални услуги	3.1. Стимулиране на дейности, насочени към активизиране на ромските жени, даване на грамотност и разчупване на затворения семеен кръг 3.2. Разработване на програми за обучение от	3.1.1. Назначаване на ромски жени на длъжност „Медиатор в ромската общност“ 3.1.2. Организиране на курсове по ограмотяване на ромските жени с помощта на Дирекция „Бюро по труда“ – Карлово 3.2.1. Информационни кампании сред ромските	Община Сопот Агенция по заетост Дирекция „Бюро по труда“ – Карлово Центрър за обществена подкрепа	2021-2023 г.	Съобразно бюджета на отговорните институции	Бюджетите на отговорните институции
						Брой организирани мероприятия. Брой участници и обхванати лица

	социалните услуги	женни и момичета 3.2.2.Създаване на условия и стимулиране на ромските момичета за продължаване на образоването 3.2.3.Създаване на програми за превенция на ранните бракове и ранните раждания и превенция от изоставяне на децата	Министерство на труда и социалната политика Агенция социално подпомагане Дирекция „Социално подпомагане“ – Карлово Училища				
--	-------------------	---	---	--	--	--	--

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Усилията на Община Сопот са насочени към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните институции, представителите на малцинствената общност и неправителствените организации. Изграждането на такова сътрудничество и поддържането на постоянен диалог е предпоставка за реализиране на стратегиите за интеграция, с гаранция за икономически просперитет. Решаването на проблеми на дадената малцинствена общност с помощта на нейни представители, били те от конкретен и/или от общ характер, чрез активни действия за реализиране на съвместни програми, европейски проекти, информиране и превенция са залогът за бъдещо развитие. Конкретно в края на периода на плана за действие се стремим да постигнем:

- Повишено качеството на образование на децата от ромския етнос;
- Устойчивост на процеса за интеграция;
- Увеличаване на броя на децата, подлежащи на задължително обучение;
- Увеличаване броя на завършилите начално образование;
- Увеличаване на посещаемостта на учебните часове от учениците, застрашени от отпадане;
- Ограничаване броя на отпадналите ученици от ромски произход;
- Намаляване на неграмотността сред млади хора от ромски произход;
- Намаляване на ранните раждания и намаляване на родствените бракове;
- Увеличаване на имунизирани от подлежащите за имунизация роми;
- Увеличаване на информираността относно предпазване от нежелана или ранна бременност сред ромите;
- Включване в квалификационни курсове на безработни роми;
- Получена професионална квалификация на младежи от ромски произход;
- Повишаване на екологична култура на учениците и младите хора в районите с компактно ромско население;
- Достъп на лицата от етнически малцинства до здравни и профилактични услуги;
- Подобряване на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхраняване на идентичност на малцинствените общини;
- Ограничаване на разпространението на наркотици и проституцията в районите с компактно ромско население;
- Увеличаване на ролята на малцинствените представителства при контрола на противопожарните и аварийни мерки, противообществените и противозаконни прояви в районите с ромско население;
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейности свързани с мероприятия организирани от Общината;
- Повищена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.

V. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Мониторинга се осъществява чрез систематично събиране и анализиране на информация. Община Сопот ще включи заинтересованите страни в осуществляването на оценката и наблюдението.

На база тези функции основните методи на мониторинга са:

- Отчитане на изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана в административен мониторингов доклад.
- Формиране на коригиращи мерки, с оглед изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Важен фактор за изпълнението на общинския план за действие е да се организира и толерира включването на всички институции, официално представени ромски организации по места, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и неправителствени организации.

Последното е съществено за гарантиране на диалог, за активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на Община Сопот, за увеличаване на просперитета и икономическото благодеенствие на хората от общината.